

Sivistyspalveluiden vuoden 2025 talousarvio ja toimintakateraaami

Sivistyslautakunta 13.08.2024 § 73
356/02.02.00.00/2024

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle
1. sivistyspalveluiden vuoden 2025 toimintakateraaamiksi 57.419.700 euroa
2. että mahdolliset sisäisten vuokrien ennakoitua suuremmat korotukset huomioidaan korottamalla sivistyspalveluiden toimintakateraaamia vastaavalla summalla.

Päätös Sivistysjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus

Kunnanhallitus on 20.5.2024 § 99 antanut ohjeet palvelualueille vuoden 2025 talousarvion valmistelua varten. Sivistyspalveluiden talousarviossa on ennakoitava toiminnalliset muutokset, palkankorotukset, ruokapalveluiden sekä sisäisten vuokrien korotukset sekä muutokset tuloissa. Toimintakatteen raamiin pääseminen edellyttää palveluiden pitämistä nykyisen tasoisena, tai supistamista esim. perusopetuksen osalta oppilasmäärän laskiessa.

Sivistyspalveluiden raamin määrittämisessä on huomioitu talouden tasapainotusohjelma, joka asettaa sivistyspalveluille 1.401.100 euron säästövelvoitteen vuodelle 2025.

Kunnanhallituksen sivistyspalveluille näistä lähtökohdista vuodelle 2025 asettama toimintakateraaami on seuraava:

Toimintakate 56.481.000 €

Talouden tasapainotusohjelmaan sisältyy toimenpiteitä, joiden toteuttaminen ei tule tuottamaan ennalta arvioitua säästöä, tai joiden toteuttaminen ei kokonaistaloudellisesti ja toiminnallisesti arvioituna ole perusteltua. Perusopetuksen osalta tasapainotusohjelmaan on kirjattu tavoite joustavan perusopetuksen vähentämisestä, ja tavoiteltava säästö on 112.000 euroa. Hallitusohjelmassa on kirjaus joustavan perusopetuksen toiminnan vakiinnuttamisesta kaikkiin kuntiin. Toimenpiteen laajuudesta ja kustannusten korvaamisesta kunnille ei ole tällä hetkellä tietoa. Joustavan perusopetuksen opetusryhmät toimivat tällä hetkellä kaikilla kolmella Laukaan yläkoululla. Toiminta on jatkunut yli 10 vuoden ajan, ja sen alasajo tarkoittaisi osaavan työvoiman ja pitkään toteutettujen rakenteiden purkamista, sekä n. 30 nuoren syrjäytymisvaaraa peruskoulusta. Näin ollen esitys on, että ennen kuin kunnat saavat tiedon hallitusohjelman kirjauksen toteuttamisen aikataulusta ja laajuudesta, Laukaassa järjestetään joustavan perusopetuksen toimintaa nykyisessä laajuudessa ja talouden tasapainotusohjelman säästövelvoitetta lasketaan 112.000 eurolla ja sivistyspalveluiden toimintakateraaamia lisätään tällä summalla.

Lisäksi perusopetuksen osalta 1.8.2024 tuli voimaan valtioneuvoston tuntijakoasetuksen mukainen uusi tuntijako, jossa lisättiin ruotsin kielen opetusta 7. luokkalaisille yksi vuosiviikkotunti. Tuntijakouudistus sisältää määräyksen, jonka mukaan myös nyt 8. j 9. luokilla oleville oppilaille on järjestettävä

ylimääräinen ruotsin opetustunti kahden vuoden siirtymäajalla. Tästä määräyksestä koituu Laukaan kunnalle v. 2025 25.000 euron kustannus, jonka valtio korvaa osana valtionosuuksia. Tätä ei ole huomioitu raamia laskettaessa, joten esitys on, että sivistyspalveluiden raamiin lisätään 25.000 euroa tämän kustannuksen kattamiseksi.

Vapaa-aikapalveluissa tapahtuu 1.8.2024 alkaen muutos, jossa kunnan kaikki nuorisotyö keskitetään vapaa-aikapalveluiden alle, ja työllisyyspalveluista siirtyy näin 35.000 euron palkkakustannukset etsivän nuorisotyön osalta vapaa-aikapalveluille. Tätä ei ole huomioitu raamia laskettaessa, joten esitys on, että sivistyspalveluiden raamiin lisätään 35.000 tämän kustannuksen kattamiseksi.

Talouden tasapainotusohjelmassa vapaa-aikapalveluille on asetettu tavoitteeksi 400.000 euron säästötavoite, jonka takana on Vattipajan toiminnan muuttuminen. Suunnittelun edetessä ja työllisyyspalvelu-uudistuksen tarkentuessa esitys tulee olemaan, että Vattipajan toiminta tulee karsitumaan merkittäväksi, mutta nuorten starttipajan toimintaa osana nuorisopalveluita jatketaan ja työvalmennusta jatketaan pienimuotoisesti osana vapaa-ajan olosuhteiden hoitoa. Näin pystytään osin huolehtimaan laukaalaisten nuorten kesätyöllistämistä, pitkäaikaistyöttömien lyhytkestoisesta työhönvalmennuksesta, kuntouttavasta työtoiminnasta, kunnan velvoitetöyöllistettävistä sekä työkyvyn arvioinneista. Tätä ei ole huomioitu raamia laskettaessa, joten esitys on, että sivistyspalveluiden raamiin lisätään 123.000 euroa tämän kustannuksen kattamiseksi.

Kansalaisopiston opetustilat siirtyvät asteittain kirkonkylän koululta vapautuviin opetustiloihin vuosien 2025-2027 aikana. Nykyiset Sararannan opetustilat siirtyvät hyvinvointialueen käyttöön vuonna 2025, ja kansalaisopiston toiminta käynnistyy osittain (kolme opetustilaa) kirkonkylän koulun tiloissa syyskauden alusta 2025 alkaen. Näin saadaan tiivistettyä kunnan tilojen käyttöä, ja pystytään luopumaan tarpeettomaksi jäävistä tiloista. Puhtaan sisäilman varmistamiseksi kirkonkylän koululle ei ole mahdollista siirtää opetusmateriaalia Sararannan tiloista vaan niiden tilalle on hankittava uudet opetusmateriaalit. Tästä koituu kansalaisopistolle 25 000 euron kertaluonteinen kustannus. Tätä ei ole huomioitu raamia laskettaessa, joten esitys on, että sivistyspalveluiden raamiin lisätään 25 000 euroa tämän kustannuksen kattamiseksi.

Lukiossa oppimisen tukeen ja erityisopetukseen liittyneet kustannukset ovat toistuvasti onnistuttu kattamaan hankerahoituksella. Lisäksi opiskelijamäärä huomioiden nykyinen opinto-ohjauksen resurssi ei ole ollut riittävä, joten lisärahoitus on haettu samoin ulkopuolisesta rahoituksesta. Koska ulkopuolisen rahoituksen saamisesta ei ole takeita, raamiin lisätään 30 000 euroa näiden kustannusten kattamiseksi.

Varhaiskasvatuksessa palveluntarpeen lisääntyminen Kirkonkylän ja Leppäveden alueilla edellyttää henkilöstöön ja tiloihin tehtäviä lisäyksiä. Kirkonkylän ja Leppäveden päiväkotien yhteyteen perustettaviin lisäryhmiin koituu lisäystä henkilöstökuluissa 45.000 euroa sen lisäksi, mitä on huomioitu v. 2024 muutetussa talousarviossa sekä raamin ennakkolaskelmissa.

Varhaiskasvatuksen erityisopetukseen varattu resurssi on todettu riittämättömäksi ja lasten lakisääteisen tuen toteuttamiseen esitetään yhden vakituisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan lisäystä. Tämä lisää henkilöstökuluja 51.400 erolla. Tämän lisäksi vakituisille varhaiskasvatuksen

ryhmävustajien lisäämiselle on ollut jo useamman vuoden tarve ja henkilöstöä on palkattu määräaikaisin sopimuksin. Neljän vakituisen ryhmävustajan lisääminen edellyttäisi 142.776 euron lisäystä henkilöstökuluihin.

Varhaiskasvatuksen hallinnollisen työn määrä on kasvanut viime vuosina esimerkiksi sijaisjärjestelyjen ja hankalan henkilöstösaatavuuden vuoksi. Tämän lisäksi sairausloman sijaisille on jatkuva tarve. Varhaiskasvatuksen sairauspoissaoloihin varattu vuosittainen henkilöstökulu arvioidaan riittämättömäksi. Varhaiskasvatuksen varahenkilöstöön ja hallintoon esitetään näistä tekijöistä johtuen 1,5 htv:n lisäystä. Tämä tarkoittaisi 64.900 euron lisäystä palkkakuluissa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstösaatavuus etenkin pätevien opettajien on viime vuosina hankaloitunut. Tämän lisäksi myös työntekijöissä on ollut vaihtuvuutta ja työntekijöitä on siirtynyt naapurikuntiin töihin. Varhaiskasvatuksen esihenkilöiden esityksestä varhaiskasvatuksen opettajien palkankorotuksiin esitetään 89.600 euron lisäystä. Tällä lisäyksellä voitaisiin parantaa varhaiskasvatuksen opettajien pysyvyyttä Laukaassa.

Tarpeet varhaiskasvatuksen raamin korotuksille johtuvat pääasiassa pakollisista lakisääteisistä velvoitteista järjestää varhaiskasvatusta lain edellyttämällä tavalla. Tämän lisäksi riittävä resurssi työn organisointiin ja henkilöstön pysyvyyteen turvaa esihenkilöiden ja henkilöstön työssä jaksamisen riittävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kasvu ja inflaatio näkyvät myös yksityisille varhaiskasvatustoimijoille maksetussa palvelurahassa. Palvelurahan osalta raamiin esitetään 337.800 euron korotusta johtuen vuonna 2025 tehtävästä sääntökirjan mukaisesta indeksitarkistuksesta.

Sivistyslautakunnan vuoden 2025 talousarvion suunnitteluvaihetta esitellään tarkemmin kokouksessa.

Edellä kuvatuilla muutoksilla sivistyspalveluiden toimintakatteen raamiksi talousarvioon v. 2025 tulisi 57.562.500 euroa, joka ylittää kunnanhallituksen asettaman alkuperäisen raamin 1.081.476 eurolla. Sisäisten vuokrien osalta sivistyspalveluiden raamiin on laskettu varaus 504.000 euron korotuksille. Sisäisten vuokrien tarkistuslaskenta on edelleen käynnissä. Jos sisäisten vuokrien tarkistus korottaa sivistyspalveluiden toimintakatetta, tämä korotus tulisi huomioida sivistyspalveluiden raamin vastaavana korotuksena.

Sivistyspalveluiden talousarvion investointiosan suunnittelu on vielä kesken, ja mahdolliset poikkeamisesitykset talousarvion laadintaohjeeseen investointien osalta tehdään aikataulusyistä suoraan kunnanhallitukselle.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Jussi Silpola

Valmistelija

Sivistysjohtaja Jussi Silpola p 0400-250743, varhaiskasvatuksen johtaja Maria Kankkio p 040-504 2139, vapaa-aikajohtaja Salla Turpeinen p 050-473 0121, kansalaisopiston rehtori Marjut Penttinen p 050-597 0960, kirjastopalveluiden johtaja Minna Puntala p 050-315 3496, palvelupäällikkö Anu Kaasalainen p 040-662 3622, Lukion rehtori Jyri Pesonen p 040-821 2642, talous- ja hallintosihteeri Tarja Houni p 040-571 7767.

Liitteet

Oheismateriaali